NORAKSTS
Lieta Nr.A420627810
A02426-11/18

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2011.gada 20.septembrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese K.Kalvāne,

piedaloties atbildētāja Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Veselības norēķinu centra pārstāvei *A.D.*,
atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *D.Z.* pieteikuma par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējai tiktu kompensēti zāļu „Trastuzumabum" (Herceptin) iegādes izdevumi 12 mēnešu ārstniecības kursam.

Aprakstošā daļa

[1] 2010.gada 18.februārī Veselības norēķinu centrs (turpmāk – atbildētājs vai VNC) pieņēma lēmumu Nr.5.2/1.1-16/223 *(lietas lapas 24-26)* par zāļu „Trastuzumabum" (Herceptin) (turpmāk arī – Medikaments) iegādes izdevumu kompensācijas atteikumu *D.Z.* (turpmāk arī – pieteicēja), jo pieteicējas gadījums neatbilst Ministru kabineta 2006.gada 31.oktobra noteikumu Nr.899 „Ambulatorajai ārstēšanai paredzēto zāļu un medicīnisko ierīču iegādes izdevumu kompensācijas kārtība" (turpmāk tekstā – Noteikumi Nr.899) 92.2.apakšpunktā izvirzītajiem nosacījumiem, pie kuriem VNC ir tiesīgs kompensēt zāļu iegādes izdevumus, jo kompensējamo zāļu sarakstā iekļautas citas zāles, kuras var izmantot pieteicējai konstatētās slimības ārstēšanai.

[2] Veselības ministrija 2010.gada 6.aprīlī pieņēma lēmumu Nr.V-01-20fiz.13/401, ar kuru nolēma atstāt negrozītu VNC 2010.gada 18.februāra lēmumu Nr.5.2-1.1-16/223 *(lietas lapas 19-22)*.

[3] Nepiekrītot Lēmumam, pieteicēja vērsās Administratīvajā rajona tiesā, lūdzot izdot labvēlīgu administratīvo aktu turpmāk norādīto motīvu dēļ.

[3.1] Saskaņā ar Noteikumu Nr.899 normām VNC bija pienākums pieņemt pieteicējai labvēlīgu lēmumu par zāļu „Trastuzumabum" (Herceptin) iegādes izdevumu kompensāciju 12 mēnešu ārstniecības kursam, jo skatot kopsakarā Noteikumu Nr.899 92.2.punktu un 95.punktu, secināms, ka gadījumā, ja personai konstatētā diagnoze ir iekļauta Noteikumu Nr.899 1.pielikumā, kuras ārstēšanai paredzēto zāļu un medicīnisko ierīču iegādes izdevumi tiek kompensēti, un pacienta dzīvības funkciju uzturēšanai nav piemērotas nevienas no kompensējamām zālēm, VNC ir jāpieņem lēmums par zāļu kompensāciju Noteikumu Nr.899 1.pielikumā noteiktajā apmērā. Noteikumu Nr.899 1.pielikuma 5.7.punkts paredz, ka slimības ar diagnozi „krūts ļaundabīgs audzējs" ārstēšanai paredzēto zāļu iegādes izdevumi tiek kompensēti 100 procentu apmērā.

[3.2] Medikamenta efektivitāte pieteicējai konstatētās slimības ārstēšanā ir nepārprotami atzīta ar sabiedrības ar ierobežotu atbildību (turpmāk tekstā - SIA) „Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca" Latvijas Onkoloģijas centra ārstu konsīlija 2010.gada 14.janvāra slēdzienu. Pieteicējai ir noteikta diagnoze „krūts ļaundabīgs audzējs", „C 50 Ca gl. Mammae sin. T2NOMO", diagnozes kods: C50.9. Diagnoze ir iekļauta Noteikumu Nr.899 1.pielikuma 5.7.punktā. Tāpat slēdzienā it norādīts, ka pēc onkologu konsīlija lēmuma pacientei indicēta terapija ar Medikamentu. Bez atbilstošas un efektīvas terapijas krūts vēzis ir dzīvības funkciju apdraudoša, smaga un hroniska slimība. Pašreiz Medikamentam nav analoga un tas nav aizstājams ar citām līdzvērtīgas efektivitātes zālēm. Pacientei terapija indicēta dzīvības funkciju nodrošināšanai.

[3.3] No slēdziena ir acīmredzami secināms, ka Medikaments ir neaizstājamas un neatliekami nepieciešamas pieteicējas dzīvības saglabāšanai. Līdz ar to secināms, ka VNC atbilstoši Noteikumu Nr.899 92.2.punktam bija pienākums pieņemt lēmumu par tā iegādes izdevumu kompensāciju Noteikumu Nr. 899 100.punktā norādītajā apmērā 12 mēnešu ārstniecības kursam.

VNC ir pienākums pieņemt lēmumu par Medikamenta iegādes izdevumu kompensāciju, jo VNC, pastāvot vienādiem faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem, attiecībā uz citu personu ir

pieņēmis labvēlīgu lēmumu par tā iegādes izdevumu kompensāciju. Tādējādi atbilstoši Administratīvā procesa likuma 6.pantā ietvertajam tiesiskās vienlīdzības principam VNC ir pienākums attiecībā pret pieteicēju pieņemt identisku lēmumu un kompensēt Medikamenta iegādes izdevumus 12 mēnešu ārstniecības kursam.

[4] Tiesai iesniegtajos rakstveida paskaidrojumos atbildētājs norāda, ka pieteikums ir noraidāms turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[4.1] Ja VNC saskaņā ar Noteikumu Nr.899 XII nodaļā noteikto kārtību, kādā zāļu iegādes izdevumus kompensē individuāliem pacientiem, ir tiesīgs pieņem personai labvēlīgu lēmumu, VNC, nosakot zāļu kompensācijas apmēru, ir jāpiemēro Noteikumu Nr.899 94. vai 95. punkts, kā arī 100. un 100.[1] punkts. Pieteicējas secinājums par VNC pienākumu automātiski kompensēt zāļu iegādes izdevumus neierobežotā apmērā, respektīvi, simts procentu apmērā 12 mēnešu ārstēšanās kursam, ignorējot citās Noteikumu Nr.899 normās noteiktos VNC pienākumus un tam piešķirtās tiesības, ir nepamatots, jo citētās normas netiek skatītas kopsakarībā ar Noteikumos Nr.899 XII nodaļā noteikto kārtību.

Noteikumu Nr.899 92. un 102.punktā noteiktais regulējums ir skaidrs un viennozīmīgi saprotams un ar to netiek noteikta VNC rīcības brīvība.

[4.2] Izskatot personu iesniegumus ar lūgumu kompensēt zāles individuālā kārtībā onkoloģisku saslimšanu gadījumos, VNC vienmēr lūdz Veselības ekonomikas centru sniegt atzinumu par konkrēto gadījumu. Gadījumā, ja Veselības ekonomikas centrs sniedz atzinumu, ka zāļu izvēle ir pamatota, VNC pieņem personai labvēlīgu lēmumu, neapšaubot kompetentās iestādes atzinumus.

Lai VNC varētu secināt, vai pieteicējas gadījumā ir piemērojams nosacījums: pacientam nav piemērotas nevienas no kompensējamo zāļu sarakstā iekļautajām zālēm, VNC saskaņā ar Noteikumu Nr.899 97.punktu 2010.gada 29.janvārī lūdza Veselības ekonomikas centram sniegt atzinumu:

1) vai zāļu Trastuzumabum (Herceptin) izvēle konkrētajā gadījumā ir pamatota salīdzinājumā ar citām slimības ārstēšanai paredzētajām zālēm un ārstēšanas metodēm;

2) vai zāles Trastuzumabum (Herceptin) atbilst konkrētās slimības ārstēšanas shēmām vai starptautiskajām ārstēšanas vadlīnijām;

3) vai ir izskatīts jautājums par zāļu Trastuzumabum (Herceptin) iekļaušanu kompensējamo zāļu sarakstā.

VNC vēstulei Veselības ekonomikas centram pievienoja arī SIA ,,Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca" Latvijas Onkoloģijas centra 2010.gada 14.janvāra ārstu konsilija lēmuma kopiju.

Ministru kabinets, nosakot Noteikumu Nr.899 97.punktā, ka VNC ir tiesīgs pieprasīt Veselības ekonomikas centra atzinumu par Noteikumu Nr.899 92.punktā minētajā konsilija lēmumā iekļauto zāļu un medicīnisko ierīču izvēles pamatojumu un negatīva atzinuma gadījumā pieņemt obligāto administratīvo aktu par atteikumu kompensēt zāļu iegādes izdevumus (Noteikumu Nr.899 102.5.apakšpunkts), ir paredzējis, ka apstāklis, ka konsilija lēmumā ir rekomendēta terapija ar konkrētajām zālēm, pamatojot, ka zāles nav aizstājamas ar citām līdzvērtīgas efektivitātes zālē, nepiešķir VNC tiesības automātiski pieņemt personai labvēlīgu lēmumu, ignorējot kompetentas valsts pārvaldes iestādes atzinumu par konkrēto gadījumu.

[4.3] 2010.gada 9.februārī Veselības ekonomikas centrs sniedza atzinumu, ka (..) ņemot vērā to, ka 2010.gada 14.janvārī ārstu konsilijā nav sniegta papildus informācija un nav novērotas izmaiņas slimības gaitā, salīdzinot ar 2009.gada 3.novembra konsiliju, kā arī to, ka Kompensējamo zāļu sarakstā ir iekļauti vairāki medikamenti (Doxorubicinum, Epirubicinum, Vinorelhinum, Capecitabinum) metastātiska krūts vēža terapijai, Trastuzumabum (Herceptin) izvēle nav pamatota (..).

No Veselības ekonomikas centra atzinumā sniegtās informācijas ir nepārprotami secināms, ka kompensējamo zāļu sarakstā ir iekļautas citas zāles (Vinorelbinum, Capecitabinum, Doxorubicinum, Epirubicinum) metastātiska krūts ļaundabīga vēža ārstēšanai, kāds ir diagnosticēts pieteicējai, līdz ar to nav pamatots pieteicējas 2010.gada 5.maija pieteikumā par administratīvā akta atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu 6.lapā norādītais arguments, ka (..) apstāklis, ka pacients vienlaicīgi (VNC pasvītrojums) ar tā dzīvības saglabāšanai nepieciešamajām zālēm papildus (VNC pasvītrojums) var lietot arī kādas no kompensējamo zāļu sarakstā iekļautajām zālēm, pats par sevi nevar būt par pamatu atteikumam kompensēt pacientam dzīvības saglabāšanai nepieciešamās zāles

(..), jo no Veselības ekonomikas centra 2009.gada 14.decembra atzinuma Nr.1-8.1/36 un 2010.gada 9.februāra atzinuma nepārprotami secināms, ka kompensējamo zāļu sarakstā ir iekļautas citas zāles ar vienādām reģistrētām indikācijām pieteicējai diagnosticētās slimības ārstēšanai un runa nav par to, ka Veselības ekonomikas centra norādītās terapijas metastātiska krūts vēža ārstēšanai jālieto vienlaicīgi vai papildus terapijai ar Trastuzumabum (Herceptin), kā to norāda pieteicēja.

Vienlaicīgi VNC paskaidro, ka 2009.gada 3.novembra un 2010.gada 14.janvāra konsilijā lēmumos nav norādīts, ka paciente ir lietojusi kompensējamo zāļu sarakstā iekļautās zāles konstatētās diagnozes ārstēšanai.

[4.4] Noteikumu Nr.899 102.5.apakšpunktā noteikts, ka VNC ir jāatsaka zāļu iegādes izdevumu kompensācija (jāizdod obligātais administratīvais akts par zāļu kompensācijas atteikumu), ja Veselības ekonomikas centrs ir sniedzis atzinumu, ka zāļu vai medicīnisko ierīču izvēle nav pamatota.

VNC Lēmumu pamatoja ar Noteikumu Nr.899 92.2.apakšpunktu, papildus nenorādot Noteikumu Nr.899 102.5.punktu, saskaņā ar kuru VNC pieteicējas gadījumā tāpat būtu pienākums izdot obligāto administratīvo aktu par atteikumu kompensēt zāļu Trastuzumabum (Herceptin) iegādes izdevumus individuālajā kārtībā.

VNC Lēmumu par to, ka pieteicējas gadījumā neizpildās nosacījums – pacientam nav piemērotas nevienas no kompensējamo zāļu sarakstā iekļautajām zālēm – pieņēma, pamatojoties uz Veselības ekonomikas centra 2010.gada 9.februāra atzinumu, jo skatot kopsakarā VNC 2010.gada 29.janvāra vēstulē Nr.5.2/1.1-10/549 uzdotos jautājumus Veselības ekonomikas centram un Veselības ekonomikas centra sniegto informāciju uz uzdotajiem jautājumiem, VNC varēja izdarīt secinājumu, ka kompensējamo zāļu sarakstā ir iekļautas citas zāles ar vienādām reģistrētām indikācijām pieteicējai noteiktās diagnozes ārstēšanai.

[5] Pieteicēja uz tiesas sēdi neieradās. 2011.gada 29.augustā tiesā saņemts pieteicējas iesniegums, kurā lūgts lietu izskatīt bez pieteicējas klātbūtnes.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma (APL) 214.panta pirmo daļu, ja uz tiesas sēdi nav ieradies kāds no administratīvā procesa dalībniekiem, tiesa sāk lietas izskatīšanu, ja vien saskaņā ar šā likuma 268. vai 269.pantu nav pamats to atlikt.

Uzklausījusi atbildētāja viedokli, izvērtējusi administratīvās lietas materiālus un nekonstatējusi APL 268. vai 269.pantā norādītos pamatus lietas atlikšanai, tiesa izskatīja lietu bez pieteicējas klātbūtnes.

[6] Tiesas sēdē atbildētāja pārstāve pieteikumu neatzina uz Lēmumā un paskaidrojumos tiesai norādīto argumentu pamata.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, noklausoties lietas dalībnieka paskaidrojumu, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums ir noraidāms.

[8] Pieteicēja uzskata, ka viņa ir atzīstama par individuālo pacientu un viņai Medikamenta iegādes izdevumi ir kompensējami Noteikumu Nr.899 XII.nodaļā noteiktajā kārtībā.

Attiecībā uz zāļu iegādes izdevumu kompensāciju tādām personām, kurām konstatētā diagnoze nav iekļauta Noteikumu Nr.899 1.pielikumā, vai arī dzīvības funkciju uzturēšanai nav piemērotas nevienas no kompensējamo zāļu sarakstā iekļautajām zālēm, Ministru kabinets ir noteicis atsevišķu regulējumu, ietverot to Noteikumu Nr.899 XII.nodaļā.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.899 92.2.punktu Veselības norēķinu centrs, pamatojoties uz personas iesniegumu, kam pievienots attiecīgās ārstniecības nozares ārstu konsilija lēmums, ir tiesīgs pieņemt lēmumu par zāļu un medicīnisko ierīču iegādes izdevumu kompensāciju individuāliem pacientiem. Minētos izdevumus kompensē zāļu iegādes izdevumu kompensācijai piešķirto līdzekļu ietvaros, ja diagnoze ir iekļauta šo noteikumu 1.pielikumā, un dzīvības funkciju uzturēšanai nav piemērotas nevienas no kompensējamām zālēm un medicīniskajām ierīcēm (nepieciešama tādu zāļu un medicīnisko ierīču lietošana, kas nav iekļautas kompensējamo zāļu sarakstā attiecīgajai diagnozei).

Tiesa konstatē, ka pieteicējai ir diagnosticēta Noteikumu Nr.899 1.pielikuma 5.7.1.punktā minēta slimība – „krūts ļaundabīgs audzējs", diagnozes kods C.50.

Valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca" Latvijas Onkoloģijas centra 2009.gada 3.novembra (lietas lapa 50) un 2010.gada 14.janvāra (lietas lapa 33) konsīlija slēdzienā ir secināts, ka pieteicējai ir nepieciešama terapija ar Medikamentu. Savukārt 2010.gada 26.maija vēstulē Nr.LOC2-08/41 Latvijas Onkoloģijas centrs norāda, ka pieteicējai ir iespējama terapija ar kompensējamo zāļu sarakstā iekļautajiem medikamentiem, konkrēti Capecitabinum, kuru pieteicēja arī saņem, bet tā nav efektīvākā iespējamā terapija tieši pieteicējai (lietas lapa 56).

Veselības ekonomikas centrs 2009.gada 14.decembra vēstulē Nr.1-8.1/36 norāda, ka atbilstoši starptautiskām krūts vēža terapijas vadlīnijām, pacientēm ar strauji progresējošu metastātisku krūts vēzi kā bieži lietotas tiek rekomendētas terapijas shēmas ar Paclitaxelum, Vinorelbinum, Capecitabinum, Doxorubicinum, Epirubicinum. Visi minētie medikamenti ir iekļauti kompensējamo zāļu sarakstā, līdz ar to Medikamenta izvēle nav pamatota (lietas lapa 51).

Tāpat Veselības ekonomikas centrs 2010.gada 9.februārī ir sniedzis atzinumu Nr.1-01-9.1/24 par to, ka Medikamenta izvēle konkrēti pieteicējai nav pamatota (lietas lapa 53).

Līdz ar to konkrētajā faktiskajā situācijā pieteicēja neatbilst personas statusam, kam zāļu iegādes izdevumu kompensācija būtu piešķirama atbilstoši Noteikumu Nr.899 XII.nodaļā ietvertajai kārtībai, jo pieteicējas dzīvības funkciju uzturēšanai ir piemērotas kompensējamās zāles, kuras pieteicēja saņem.

[9] Pārbaudot, vai pieteicējai ir tiesības saņemt Medikamenta iegādes izdevumu kompensāciju vispārējā kārtībā, tiesa secina turpmāk minēto.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.899 3.punktu kompensējamo zāļu sarakstā (saraksts, kurā iekļauto zāļu un medicīnisko ierīču iegādes izdevumus atbilstoši šiem noteikumiem sedz no kompensācijai piešķirtajiem līdzekļiem) iekļauto zāļu (turpmāk – kompensējamās zāles) un medicīnisko ierīču (turpmāk – kompensējamās medicīniskās ierīces) iegādes izdevumus saskaņā ar šiem noteikumiem sedz, ņemot vērā slimības raksturu un smaguma pakāpi un ievērojot noteiktos kompensācijas ierobežojumus un izrakstīšanas nosacījumus, pacientiem, kuriem ir diagnosticēta kāda no šo noteikumu 1.pielikumā minētajām slimībām, vai šo noteikumu 92.1.apakšpunktā noteiktajā gadījumā.

Tiesa konstatē, ka kopš 2010.gada 17.februāra Medikaments ir iekļauts kompensējamo zāļu sarakstā (http://www.likumi.lv/doc.php?id=205260, aplūkots 02.09.2011).

Tāpat tiesa konstatē, ka Veselības ekonomikas centrs, iekļaujot Kompensējamo zāļu C sarakstā Medikamentu, ir noteicis tā izrakstīšanas nosacījumus, izdarot tajos labojumus ar 2010.gada 12.decembra lēmumu Nr.680 - izraksta onkologs-ķīmijterapeits saskaņā ar konsīlija slēdzienu agrīna krūts vēža (T1-3 N0-3 M0) pacientēm ar pārmērīgu HER2 ekspresiju (3+ IHC), Grade II/III audzēju pēc ķirurģiskas ārstēšanas un ne vēlāk kā 6 nedēļas pēc pabeigtas adjuvantās ķīmijterapijas monoterapijā 3 nedēļu ciklā, ja pirms terapijas uzsākšanas kreisā kambara izsviedes frakcija ≥ 55% un nav nekontrolētu kardiovaskulāru slimību. (http://www.likumi.lv/doc.php?id=224131&from=off, aplūkots 02.09.2011).

Izvērtējot Valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca" Latvijas Onkoloģijas centra 2009.gada 3.novembra (lietas lapa 50) un 2010.gada 14.janvāra (lietas lapa 33) konsīlija slēdzienus, kā arī 2010.gada 26.maija vēstuli Nr.LOC2-08/41 (lietas lapa 56), tiesa nekonstatē, ka konkrētajā gadījumā Medikamenta izrakstīšanas nosacījumi atbilst Veselības ekonomikas centra 2010.gada 12.decembra lēmumā ietvertajiem izrakstīšanas nosacījumiem, lai pieteicēja varētu saņemt Medikamenta iegādes izdevumu kompensāciju saskaņā ar Noteikumiem Nr.899 vispārīgā kārtībā, jo pieteicējai adjuvantā ķīmijterapija ir pabeigta vairāk nekā pirms 6 nedēļām – 2005.gada 5.aprīlī). Tādejādi pieteicējas gadījums neatbilst Medikamenta izrakstīšanas nosacījumiem.

[10] Balstoties uz iepriekš konstatētajiem faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem, tiesa atzīst, ka lietā nepastāv priekšnoteikumi izdot pieteicējai labvēlīgu administratīvo aktu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt *D.Z.* pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējai tiktu kompensēti zāļu „Trastuzumabum" (Herceptin) iegādes izdevumi 12 mēnešu ārstniecības kursam.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā 20 dienu laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Spriedums sastādīts 2011.gada 20.septembrī.

Tiesnese /paraksts/ K.Kalvāne

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas tiesnese

K.Kalvāne
Rīgā, 2011.gada 20.septembrī